

Anthropology Inside Out

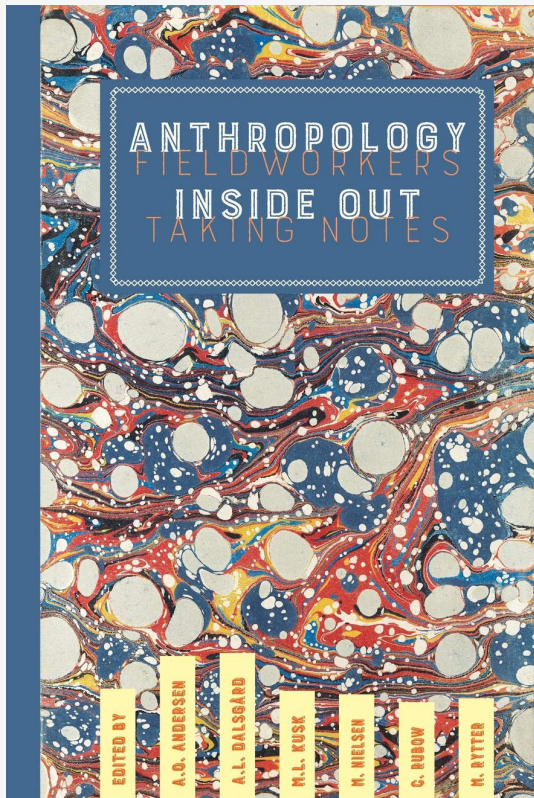
Fieldworkers taking Notes

Af Kenni Hede

Denne antologi byder på et væld af forførende, levende og inspirerende noter og diskussioner om lige netop det, nemlig de, for mange, sagnomspundne skriblerier og optegnelser som antropologer verden over kalder feltnoter. Som læser er man placeret på passagersædet i den antropologiske tourbus, og turen beriger os med beskrivelser og indsigter fra mange forskellige feltstudier verden over. I selskab med en række kyndige antropologer og deres samarbejdspartnere, tages vi, læserne, med på en ekskursion ind i det antropologiske univers. Flere gange undervejs befinder vi os helt inde i det antropologiske atelier, hvor de inderste og mest intime overvejelser om os selv og andre udvikles og ytres.

Den lille notesbog – ofte i en sort læderimiteret indbinding – er for antropologen på mange måder, hvad den lille sorte boks er for flyindustrien, nemlig et ganske uvurderligt korpus af viden og indsigter. Den danner grundlaget for komplekse analyser og nuancer af det levede liv, som det udfolder sig gennem det antropologiske arbejde. I virkeligheden er den lille sorte boks slet ikke sort, men faktisk orange, ligesom notesbogen bestemt ikke altid er sort, eller overhovedet en bog imprægneret med kruseduller, slægtsskabsdiagrammer og andre idiosynkratiske skildringer, skabt kun for antropologens øjne og forståelse. Feltnoter lever for det meste et liv i det skjulte som blyantsstreger i slidte notesbøger eller som filer på harddiske, og de er for mange antropologer dybt personlige og bliver ofte beskrevet som værende i besiddelse af en særlig kraft, en fagligt forankret fremkaldelsesevne. *Anthropology Inside Out* tilbyder en tilgængelig og nuanceret introduktion til feltnoter – hvad de er og for hvem de er noget – uden at give køb på deres personlige og dybt komplekse beskaffenhed.

Antropologiske feltnoter er for alvor en multimodal praksis, som påkalder sig brugen af alverdens teknologier – digitale såvel som analoge – samtidig med at de både kan være efemeriske og materielt manifesterede. Som påpeget af Marianne Pedersen og Lars Rømer i bogens tredje kapitel, så har

feltnoter evnen til at forandre sig i hænderne på forskellige aktører. De tjener med andre ord ikke det samme mnemoniske formål, når de læses af andre end deres ophavsperson. Ifølge Pedersen og Rømer er det, der gør feltnoter interessante, netop deres evne til at tage læseren, hvad end det er deres forfatterinde eller en ganske anden, til nye steder og dermed frembringe nye fortællinger. Et eksempel herpå finder vi i bogens sjette kapitel, hvor Marie Nielsen med enorm indlevelse fortæller, hvordan støv infiltrerer hele hendes felt, krop og garderobe. Som læser fornemmer man den udtørrende effekt i munden, og lysten til at rense luftvejene med et forsigtigt host melder sig flere gange gennem kapitlet, til trods for at læsesalen lige er blevet rengjort med en allergivenlig støvsuger udstyret med HEPA filter. Støv bliver på den måde det, der besidder, betegner og forbeholder sig plads til, at noget kan komme senere. Erindringerne er ciseleret af og i støvet. Fotografiet har evnen til at fastfryse et øjeblik på papiret eller som en serie af digitale 1 og 0'er på en computer eller i skyen. I bogens tiende kapitel argumenterer Christian Vium for, at fotografiet og andet arkivmateriale fungerer som ormehuller, der sammenvæver store temporale afstande, hvilket giver mulighed for at nye og gamle stemmer kan gå i dialog med hinanden, på nye måder. I bogens fjerde kapitel spørger Sofie Isager Ahl, om feltnoter kan være ormehul-

ler for andre end antropologen selv til at forstå de steder og mennesker, hvis liv og virke de beskriver, eller om de bare er sorte huller uden betydning for de uindviede? I bogens afsluttende kapitel skriver Michal Taussig indledningsvis:

“Etnografiske notesbøger fremkalder en interessant verden, en verden uden kanter, grænser eller orden. Det er en ubestemt verden, der gryder af muligheder. Det virkelige liv, siger du. Måske. Men ikke en, der finder vej til bøger om ‘metode’, som mere almindeligt er beregnet til at øge orden.”

Feltnoter, som beskrevet praksis i bøger om ‘metode’, er altså ikke det samme som de rent faktiske feltnoter. De har med andre ord et liv og en intention, der præsenterer sig som etnografiske ekkoer, slidte Havaianas eller spejlbilleder, der vender blikket mod beskueren. Det er derfor også både forfriskende og opløftende at læse, hvordan de tolv kapitler virkelig tager titlen *Anthropology Inside Out* på sig. Alle vender de den antropologiske praksis totalt på vrangen i et forsøg på at nuancere læserens forståelse af både feltnoter og den praksis, de er formet af – en praksis, der er så prototypisk for det antropologiske arbejde og metode, at vi ofte kan glemme, at forholde os kritisk til den. Stilistisk, så minder denne samling på mange måder om en samling af feltnoter; ufærdige, men med en enorm detaljerigdom; åbne og udsørgende; nysgerrige, samtidigt forsigtige; observerende, dog analytiske; forvirrede og ordnede. En mangfoldighed af stemmer og sociale aktører flyder ud af siderne gennem de malende og undersøgende beskrivelser. Gemt i ordene er der stemmer og intentioner, der rækker langt udover de sytten bidragsydere alene, og efterhånden som læsningen skrider frem, bliver det klart, at denne antologi udfylder et enormt vigtigt hul i den antropologiske metodelitteratur. Det er yderst relevant læsning for nye som gamle i faget, men i den grad også for nysgerrige læsere, der ikke er skolet i antropologi, som blot ønsker at blive klogere på den praksis, som er så definerende for den antropologiske metode, nemlig feltnoter.

Redigeret af Astrid Oberboerbeck Andersen, Mikkel Rytter, Line Dalsgaard, Cecilie Rubow, Maria Nielsen og Mette Kusk.

2020, Sean Kingston Publishing, 236 sider.

Bogen kan downloades gratis via forlagets hjemmeside.